

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN LAUSUNTO 15/2007 vp

Hallituksen esitys laiksi ajoneuvoverolain muuttamisesta

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä marraskuuta 2007 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi ajoneuvoverolain muuttamisesta (HE 146/2007 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi valtiovarainvaliokuntaan samalla määrännyt, että liikenne- ja viestintävaliokunnan on annettava asiasta lausunto valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Merja Sandell, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Tuomo Suvanto, liikenne- ja viestintäministeriö
- yli-insinööri Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö

- yksikönpäällikkö Olli Lindroos, Ajoneuvohallintokeskus AKE
- liikennejohtaja Niilo Järviluoma, YTV Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta
- toimitusjohtaja Pentti Rantala, Autoalan Keskusliitto
- toimitusjohtaja Pasi Nieminen, Autoliitto ry
- toimitusjohtaja Heikki Kääriäinen, Linja-autoliitto
- logistiikkapäällikkö Sakari Backlund, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- ympäristönsuojelupäällikkö Jouni Nissinen, Suomen luonnonsuojeluliitto
- toimitusjohtaja Pekka Puputti, Autotuojat ry
- professori Harri Kallberg, Tieliikenteen Tietokeskus.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Liikenneympäristöyhdistys
- Sähköajoneuvoyhdistys.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvoverolakia. Henkilöautoista kannettavan ajoneuvoveron perusvero ehdotetaan muutettavaksi auton ominaishiilidioksidipäästöihin perustuvaksi. Niistä henkilöautoista, joista ei ole päästötietoa, veroa kannettaisiin auton kokonaismassan perusteella. Perusveron päiväkohtaisista määristä säädettäisiin lain liitteenä olevissa verotaulukoissa.

Ennen vuotta 1994 käyttöön otetuista paketti-autoista kannettavan perusveron päiväkohtainen määrä ehdotetaan nostettavaksi 35 senttiin. Pakettiautoluokkaan kuuluva ajoneuvo, joka on varustettu kuljettajan istuimen ja sen vieressä olevien istuinten lisäksi muilla istuinpaikoilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla, ehdotetaan verotettavaksi kaksikäyttöautona kuten henkilöauto.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan asetuksella myöhemmin säädettävänä ajankohtana.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esitys laiksi ajoneuvoverolain muuttamisesta liittyy samalla kertaa annettuun hallituksen esitykseen laiksi autoverolain muuttamisesta HE 147/2007 vp, josta valiokunta on antanut lausunnon LiVL 14/2007 vp.

Molemmissa hallituksen esityksissä ajoneuvojen verotusta muutetaan hiilidioksidipäästöihin perustuviksi, ja valiokunta pitää vähäpäästöisempien autojen hankkimiseen ohjaavia muutoksia liikennepolitiikan ja ilmastopolitiikan näkökulmasta oikean suuntaisina. EU:n tasolla erityisesti liikenteen hiilidioksidipäästöt ovat kasvaneet selvästi viime vuosina, kun muilla sektoreilla on paremmin pystytty hillitsemään päästökehitystä. Vaikka liikenteen päästökehitys Suomessa on ollut maltillisempaa kuin keskimäärin EU:ssa, myös Suomessa liikenteen päästöt ovat lisääntyneet. Henkilöautot ovat liikenteen kannalta keskeinen ryhmä, ja siksi onkin perusteltua, että päästökehitykseen puututaan juuri henkilöautojen osalta.

Veromalli

Hallituksen esitys perustuu varsin edistykselliseen muuttuvan kertoimen malliin, jolla voidaan saada aikaan varsin tehokas ohjausvaikutus. Esityksen lähtökohtana on fiskaalisesti neutraali muutos, jossa ajoneuvon ikä asettaa ohjausvaikutuksen osalta selviä rajoitteita. Valiokunta pitää tärkeänä, että nyt esitetään loivan progressiivista veromallia, jonka tavoitetasoa myöhemmin voidaan muuttaa kunnianhimoisempaan suuntaan.

Taitepiste. Hallituksen esityksessä ehdotetun veron taitepisteenä voidaan pitää 180 grammaa kilometriltä, joka vastaa nykyistä vuotuista perusveroa 127,75 euroa. Tämän suuruinen vero kannetaan vuonna 1994 tai sen jälkeen käyttöön-

otetuilta henkilöautoilta. Päästöiltään tätä pienempien autojen vero alenee ja vastaavasti suurempien nousee. Valiokunta pitää hyvänä, että taitepistettä voidaan ajan mittaa alentaa esimerkiksi tavoitteena pyrkiä EU:n strategian mukaiseen tasoon 120 grammaa.

Esityksen vaikutukset

Ajoneuvoverouudistuksen vaikutukset ovat samansuuntaisia kuin autoverouudistuksen. Valiokunta on autoverotuksesta antamassaan lausunnossa LiVL 14/2007 vp käsitellyt autokannan oletetun uudistumisen ja liikenteen kehityksen vaikutuksia ja viittaa liikenneturvallisuusnäkökohtien, joukkoliikenteen tukemisen ja käyttöperusteisten liikenteen hinnoittelumallien selvittämisen osalta kyseiseen lausuntoon.

Matkailuautot. Valiokunta toteaa, että uudistus johtaa epäkohtiin matkailuautojen verotuksen osalta. Koska matkailuautot kuuluvat samaan M₁ -luokkaan kuin henkilöautot eikä hiilidioksidipäästötietoja monestakaan ole tiedossa, niiden ajoneuvovero määräytyy painon mukaan. Verosta tulee näin ollen usein painon mukaisesti suuri, mikä saattaa johtaa verotuksen kiristymiseen huomattavasti niiden osalta. Tämän vuoksi asiantuntijakuulemisessa onkin ehdotettu, että niiden verotuksen tulisi määräytyä, kuten pakettiautojen verotuksen.

Valiokunnan saaman tiedon mukaan pakettiautojen ja henkilöautojen rajauksia koskevia kysymyksiä on tarkoitus ensi vuonna käsitellä ajoneuvojen verotuksessa sovellettavista teknisistä määrittelyistä annettavassa hallituksen esityksessä. Valiokunta toteaa, että ajoneuvovero on tulossa voimaan myöhemmin päätettävänä ajankohtana, ja korostaa sen vuoksi, että kyseinen tarkistus on syytä tehdä jo mainitun hallituksen esityksen yhteydessä.

Lainsäädännön kehittäminen jatkossa

Valiokunta pitää nyt ehdotettua lainsäädäntöä hyvänä ja katsoo, että ajoneuvoverotusta tulee kehittää edelleen. On syytä selvittää mahdollisuudet ulottaa nyt ehdotetun mallin mukainen verotus koskemaan myös raskasta kalustoa ja moottoripyöriä. Tämän lisäksi valiokunta katsoo, että tulee selvittää mahdollisuudet diesel-polttoaineen veron ja käyttövoimaveron järkevään uudistamiseen.

Voimaantulo

Hallituksen esityksessä todetaan, että veron käyttöönotto vaatii Ajoneuvohallintokeskuksen tietojärjestelmien muuttamista. Valiokunta on eräiden lakien voimaantulosta annetusta halli-

tuksen esityksestä HE 134/2007 vp antamassaan mietinnössä¹ kiinnittänyt vakavaa huomiota Ajoneuvohallintokeskuksen laajan tietojärjestelmähankkeen (PALKO) epäonnistuneeseen toteuttamiseen. Valiokunta korostaa tässä yhteydessä, että PALKO-hankkeen epäonnistuneesta toteuttamisesta ei saa syntyä estettä ajoneuvoverotuksen pikaiselle uudistamiselle.

Lausunto

Lausuntonaan liikenne- ja viestintävaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

¹ LiVM 9/2007 vp — HE 134/2007 vp

Helsingissä 22 päivänä marraskuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Martti Korhonen /vas
vpj. Saara Karhu /sd
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Marko Asell /sd
Leena Harkimo /kok
Mats Nylund /r
Reijo Paajanen /kok
Markku Pakkanen /kesk

Lyly Rajala /kok
Pertti Salovaara /kesk
Janne Seurujärvi /kesk
Johanna Sumuvuori /vihr
Ilkka Viljanen /kok (osittain)
Anne-Mari Virolainen /kok
vjäs. Esa Lahtela /sd
Sari Palm /kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.